

ابو شراطی: مرید
هجرت سنه لک (۲۵۰)
آقی آیفی (۱۳۰)
ضروشد

نسخه می ۵ عروش،
سنه لک ۵۲ نسخه در

اداره خانه
گرفته ده حریت اوتلی
قارشونده
اخطارات

آوبه بدلی پشیدر
مسکه موافق آثار مع
الدیوبه قبول ولتور. درج
ایده بن بازیرا طاده اولتاز

والله بهدی من یشاهالی صراط مستقیم

باش محرد
محمد کاف

صاحب و مدیر مسؤل
اشرف آدیب

آیتون اهدکم سبیل الرشاد

کتابخانه

۱۳۳۰

آدرس تبدیلنده آری
بش فروش کوندردلی

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آوبه
مره نومروسی محتوی
بولومسی لازمدر.

مالک اجنیه ایچون آوبه
اولانلرک آدرسلرینه
فرالترجه ده یازلسی
اولتور.

پاره کوندردلیکی زمان دور
دائر اولدی بی واضح
یله یزلسی دجا اولدور

موفق اولامامشیر این مملکتک و لیسنه عکس ایتمش. والی بکتاشی بی
یاقا باجا حضورینه کنیرتمش. اوروقته قادارده (بابا) اوایتمش ایتمش.
والی صورار :

— نه به باغیروب طور پیوردک ؟ بکتاشی آکلایر :
— آفدم، دیر، قهوه خانه تک قارشینسنده کی جاده دن بر قطار دوه
کچوردی. دوه جی مرکبی اوستده کال ذوق ایله کیدرکن هوادن
سوزلوب کلن بر (قارتال) غاغاسیله دوه جینک فسنگ ایپیکندن
یانالاماسین می ا (فس) قیملدانیوردی. فقط بر درلو باشدن
چیقما یوردی. حریشک قافاسی ده صاللانمایه باشلادی : آی ، بونی
ارزوبور ، یوقاری به چکلیور : . . فی الحقیقه بویون قالدقچه دوه جینک
کووده سی ده حرکت کاسی . زواللی چبریندیور ، چبریندیچه بوتون
وجودیله کنیدینک هوا به طوغرو چکلدیکنی حسن ابدیوردی .
بو وجود قالمش ، یالیکز ایاقلری مرکبک سمرنده قالمشدی . فقط
بو ایاقلری قورتارمق نه ممکن ؟ مرکبه قیملدانیمایه ، صیم صیقی
دایاندی اوك ایاقلریله قالمایه باشلادی . نهایت مرکبکچکز دخی
هیئتله هوا یوانه یونلدی ! باری دوه لری قورتارساق دیدک .
قابلی ؟ برنجی دوه دن طوتوکزده اک صوک دوه به قادر هسی ده
هوا به یوکسه دی ! زواللی مخلوقلرک اوزانل بویونلری ، جانسز
و فقط بک تلاشلی صاللانان باجاقلری بزه بویوک بر منظره نلاکت
کوستریوردی . صوکجی دوه تک هنوز آرقا ایاقلری تمامیله بردن
آریلماشدی ، قوشدم ، قویروغندن یا قالددم . مقصدم :
زواللیری قورتا ماق ، بر خدمت مفتخره ایفا ایتک ایدی ! وای ،
جانه ! . . بو قویرووقده بر قوه الکتریقه می واردی ، بیلمم : نیم الارمده
قوی و تمه بایدشدی ، قالدی ! قوللریمن متادی هوا به دوه جی چکیلوردم .
او قادر جابالادیغ حاله جاذبه سماویه (!) نجی ده او جورمایه باشلاماسین می ؟
آرتیق بر ایله علاقه من کسینلشدی ، تهاکلی بر هوا سیاحتنه باشلامشاق !
ابتدالی بوسیاحت با کاپک اکنجه لی کلوردی . فقط (سقوط) احتمال
قیینی خارینه هجوم ایدنجه مدهش بر قورقو ایچنده قالدیم : یادوشرساک ؟
ودوشونویوردم ، که نادوه جیدن طوتوکزده بوتون دوه لره و باکا
کلنجیه قادر بونجه حیانتک ، مقدرانک باغلاندینی شی هب دوه جینک
کولاندن عبارتدی ! بر کره بو کولاه باشدن چیقدی می فلاکت محققدی .

اونک ایچین اولانجه هیجان وتلاشله باغیر پیوردم : — دوه جی . . کولاهک
صیقی می می ؟ ! حقنرمی ایدم ، والی بک ؟

(چاوش) ؛ بو حکایه بی آکلایرکن وقعه بی ، وقه بک ضریب
وضعیتمی مادتا جانلاندیر پیوردی . قهقهه لرایچنده بر فرصت بولارق دیدم که :
— قورقا ، چاوشم ، قورقا . کولاه می صیقیدر ! . . .
اون درت آیلق مجادله تک دوغوردینی ممکوس نتیجه لرک آن
فلاک لرنده هب بو دوه جی حکایه سی خاطرینه کلیر ، مصطفی چاوشی
مادتا کورمه تک ایسته یوردم . تصافه نه دیر سین ؟ (روسه) یاقینلرند
چاوش قارشیه چیقویرمه سین می ؟ زواللی ! . . قوتوغنده بر عصا ،
ایاق قابلی صول انده ، جورا بلرینه را کبا یوروبور ، (قافله) —
مهاجرن) ایله بر لکده تموز کونشنت (قاووروجی حرارتی) آلتند
شرقه دوشروپایه یله به چالیشور ، بو دقیقه لرند بیله هجر ایزده لره
بر لوقه آنک تدارکنه صاواشوردی :

— چاوشم ، دیدم ، کولاهمز باشمزدن چیقدی ، دکلی ؟ . . .
— خابر ، اوغولوم ، خابر — دیدی — هنوز که لاه چقمادی .
اللهدن امیدیک کسه . بزم بالایامادیغمز دوشمانی آناطولی آر . لانلری
یاقینده قوغاچاق ، شوبدبخت انسانرینه یشیل یوردلرینه قاووشاچاق ! . .
بز مدت صوکرا آقریه کلک . چاوشده اقر باشندن برینک
یاننده وقتنی کچرمک اوزره (آنطابه) به کیتمشدی . کچلرده
اورادن کلن بر همشهریمز آکلایوردی :

— چاوشی کوردم . حالا اسیکی چاوش . ینه اوایمان ، ینه
اوشطارت وینه اوخیر پرورلک . . . یالیکز زواللی فضلجه
پریشاندر . هجرت زماننده پارا آلمایه میدان بولاماش ایتمش ، استقراض
منیملری ده قوروشش . بچوره شیمدی بویوک برسفالت حیاتیله ایچنده دوه
بر کون دردی ده شمک ایسته دم ؛ هیچ برشی صریله مه به رک یالیکز
آفرندن شویله بر مصراع فیرلایوردی :

برقاشینق قالدی آنجق بنده دنیالذقی !

ایشته آناطولوده و خالق ایچنده ده بویله امی و فقط ذکی ، خیر
کار ، وطنپرور ، بویوک روحلو بر جوق انسانلر واردر . بوانسانلره
حرمت ایدلم . . . ح . بصری

معارفه بر استقامت سالمه ویرمک زمانی کلشدر

مؤسسه سنک مملکت مزده مظهر رغبت اوله مامسی فوق العاده جالب دقت
بر مسئله در . زمانک احتیاجاتی ، علومک ترقیسنی تمقیده اهمال
کوستردیکندن طولانی دوچار انحطاط اولان مدرسه لر ، دواته بر شکل
جدید و برینک ایسته نیلن تنظیمات خیریه زماننده اصلاحه لایق کورولمادی .
چونکه تنظیمات عملیه سی بنیه دولتده اجرایه تشبث ایدنلر بوسیتون

(معارف) مؤسسه رسمیه سی تشکلی زمانندن بری کندی نه مملکتک
روحنه اولغون بر استقامت سالمه ویرمه به موفق اوله مادی . هیچ
کیمسه تک اعترافدن چکینمدیکی بر حقیقه قدر که جهل ایله بو عالمده هیچ
بر ملتک یانساننه امکان یوقدر . علمسز ، هر فانسز ملتک نصیبی
محکومیتدن ، خسرا ندن باشقه برشی دکلدن . بونکله برابر (معارف)

باشقه بر قافده ایدیلر . اولر منحصراً اورویا تربیه سیله ، غرب
 عرفایله پرورش یاب اولدقلری ایچون اوزاده کوردکلرینک عینی بوراده
 تطبیقه قالدیشدیلر . محبتك قابیتی ، ملتت سجاياک اصلیه سی هیج
 نظر دقته آلمادیلر . مملکت مزده تمامیه تقلیددن عبارت یکی رمؤسسہ
 عرفا قومق ایستدیلر . بوسورتلہ زومما بولمه باشلایان معارف
 مؤسسہ مملکتده طرز عرفانی ، طرز افکاری ایکیشدیرمه به سبب
 اولدی . عام و تربیه خصوصنده مملکتک وحدت فکریه سی بویله
 بزاقسانه اوضرائجه بونک بک طبیی نتیجه سی اوله رق کرک حیات
 اجتماعیه ، کرک حیات سیاسیده متضاد جریان حاصل اولمايه
 باشلادی . ووجریانلر بالضروره مثبت اولمه ن زیادن منفی بر استقامت
 تعمیقندن فوتوله مادی . کندی کندینه ییقلیق وزره حالله منه ترک
 ایدیلان مدرسہ لر بی سود بر طاقیم مناشات ایچنده کندن کونه سقوط
 ایدر کن بریده بو تون رجال حکومتک مظهر اهما می اولان ، معارفه متعلق
 بوتون منابع مالیه نك انصیابکاهی بولونار . مکتبلر ضربی تقلید بوزیدن
 ملتک روحنه یابانچی بر عنصر تشدیر یوردی . عرفان مملکتک بویله
 برکشمکته دوچار اولدینتی کوردن خلق ایسه ناپا به حقیقی شانیرمشدی .
 چوجقنی مدرسہ یه ویر یوردی ؛ روالی اولوب کیدییور ، حالا
 چوجونکک محصلانی بیدر بکنی کوره میوردی . مکتبه ویوری ؛ اوده
 ارتیق بردها دونوب آرقه سنه باقا بوردی . بافه جق اولسه آنجق
 زوالدینک عنعناتیلہ مجادله ایچون باقوردی .

مملکتک عرفان و فکری بویله بر تذبذب بولان مشروطیت ،
 هر شیدن اول بو الیم دزده بر چاره بولاجق ظن ایدیلدی مرضک
 اساسی تسخیر ایدن متفکرین امتده اوکجملری وحدته طوغرو
 بر حرب فدریه رومما اولدی . فقط چوق کجی ، سرمستی اهلکک
 مخمورانی زائل اولوبده حقیقتله قارشى قارشى به کلنجه آره ده کی
 اوچورومک هیچ ده بولمادینتی ، بلکه ده زیاد درینلشمش اولدینتی
 کورولدی . چونکه انقلاب بنیه ملتده کی امراض اصلیه به چاره ساز
 اولمه ن زیاده باشنه بر سیر آلدی . بو دفعه ، اسکی ضربیلا شمع اساسنه
 مستند اولان تنظیمات حرکتی ، شکافی دکیشدیررک ، دها بویوک بر
 وضوح و جسارتله انکشاف ایتدی . زیرا بر عصره قریب زماندن بری
 منور طبقه آره سنده فوتله ن بو جریانک قارشوسنده کیر او نسبتده ضعفه
 باوضراشدی . بو جهتله موازنه نی تأمین ایتکده قابل اوله مدینتی
 ایچون بوتون مؤسسات دولته اصلاحات و تجدیدات حرکتی باشلادی .
 یانیندن مال قاجیر وجه سنه هر شی دکیشدیر بک اوزره متصل تخریبه
 اوضرا بوردی . دها سوکرملری حرب عمومی کبی بر فرصتده ظهور
 ایدمجه تجدیدات علتته دوچار اولانلر دست تجاوزلری مملکت احوال
 اجتماعیه و دینه سنده اوزاتمقندن چکینمیدیلر . ملت اوتوده حدودلرده
 وطنی مدافه ایچون مبدولاً قانی آقتیرکن بریده بر طاقیم آدملر
 متادیا انقلاب اجتماعی حصوله کتیرمک ایچون ملتک عنعناتیلہ ، حسیاتیلہ

مجادله قابولری ایچولردی . اولره « نه یاییورسکنز ؟ انصافه کلکنز ؟ »
 دینلدیکی زمان :
 — یکیدن یایق ایچون ساحه بی تمیزله یورز ، دییورلردی .
 الکهایت یکی بر شکلده تجلی ایدن بو ایکنجه ضربیلا شمع خراکی ده ملتی
 اوچورومک کنارتنه قدر کتیروب اوزاده بزاقیور برچ افکاره مهش
 بر یاس و توتور مستولی اولدی . حدودده چاریدیلان قهرمان آرقه سنه
 دوندی ، باقدی که نه یاز قالمش ، نه دیار . اوکنه باندی ، مظلم درینکلر
 یینی دوندوردی .

بر مدت بویله بر دوره فترت یکیردکن سوکره عنایت خقله بوکون
 بوراده یکیدن جانلاران ملت ، بر طرفدن اسکی یا ملری صارم قلمه مشغول
 اولورکن دیگر طرفندن نه نهایتاً آقین ایدن غرب حکومتلری وقف
 ایچون نذل موجودیت ایدیور . تارمار اولان هر شیک یکیدن
 تأسیسنه چالیشدینتی بویله بر زمانده هیچ شبهه سزدرکه اک زبده اعتنا
 واهنامه شایان اولان ملتک احوال اجتماعیه و دینه سیدر . چونکه اک
 زیاده تحریبه ا، غرایان اودر . وهرشیدن اول بونک الحلالدن مصونیتی
 تأمین اولونق ضروریدر . زیرا بر ملتک ساحه حیاندکی موقعی اونک
 بنیه اجتماعیه سنده کی صلابت و متانتیلہ متناسبدر .

هیج شبهه یوقدرکه بو خصوصده اک مؤثر عامل بر طرفدن طائلر
 ایسه دیگر طرفندن ده فکر و عرفان مؤسسہ لریدر . تعلیم و تربیه اسلری
 بوزوق اولان ملتلرک بنیه اجتماعیه لری هیچ بر زمان قوتلی اوله ماز .
 بنیه علیه ملتک قدرت و قابلیت حیاتیه سی چوندکن محافظه ایچون
 آکا دائمی صورتده فض و عرفان منبعی اوله جق مکتبیری دوشمش
 اولدینتی مادی و منوی انحطاطدن قسورتارمق بوگونک اک مهم واک
 مستعجل برایشیدر . زیرا اداره سابقه دیگر ساحه لرده اولدینتی کبی
 بو خصوصده بک مهم تخریبات حصوله کتیرشدی .

اداره سابقه مکتبلرده دیندن اثر بر اقامق ، یعنی کندی تعمیرلرجه
 بو مؤسسہ لری لایق — لادینتی — بر حاله قویمق ایچون بوتون
 موجودیتله چالیشدی . تدریسات دینه نك اصلاحی ایچون جدی هیچ
 بر ایشیده بولمادی . بالاتزام دین تدریساتی نا اهللرک النده بر اقدی .
 اک از معاش الانار علوم دینه خواجه لریدی . اگر معارف نظارتی
 ایسته سیدی اساسلی بر صورتده بو مسئله نی اصلاح ایده مزیددی ؟
 بو خصوصده بر آز ندا کارلرده بولونسه ییدی اک کوزل کابلری
 یازدیر ایلیر ، — بر آز کوجلکلده اولسه — چوجقاره دینی سودیره جک
 مقتدر معلملر بولہ بیایدی . بر زمانلر ناسیلی مدرسہ لر ییقلیق ایچون کندی
 طالارینه ترک اولوندیسه مکتبلرده کی علوم دینه تدریسات ده کندی
 کندینه سقوط ایتک اوزره تمامیه اهمال ایدیلدی .

یالکنز اهمال دکل ، چوجقارده دین حسنی گوشه تک ایچون
 معارف نظارتی لندن کلن هر شیئی یایقندن چکینمیدی . دین امر
 وجدانیدر ، ایسته ن قیلسون ایسته مه ن قیلماسون ، دینه مکتبلرده نماز مکلفیتی

قالدیردی. نماز قلمق ایستہ بنار ایچون مکتبک اک کوتور برینی کوستردی .
 بعض مکتبلرده - مثلا قندیللی انان سمانیسنده - مقدا مسجد ایچون
 شخص ایکیلن بر او طه دانس سالونی یاییلدی. مکتبک سالونلرینه ، تیارو
 صحرالرینه ویریلن اهمیتک ، اختیار ایکیلن فدا کارلنک اوندہ بری - سجدینه
 حرف ایکیلدی . بالانزام نوز طر اراق ایچندہ بر ایلدی . بدست لاق ایچون
 وقبلہ یاییلان متعدد موصلقار قالدی یلدی . ایاق یئش - مہجک
 قدر یوکسک ، صواجمک و آره صیرہ یوز یقما بہ مخصوص ، آبدستہ
 هیچ یا انا بہ حق یا لکز بر قاج موصلق ایله اکتفا ایلدی . درس ساعترینک
 ترتیندہ وقت صلات هیچ نظر دتہ آلمادی . لیلی کتہ لردہ صباحلری
 اغتسال ساعتی بیله شخص اولونمادی .

دیگر طرفدن بعض مالر ومدیرلر هر فرصت دوشدکجه حقایق
 دینیہ بی استخفاف واستحقار ایله قارشیلادیلر ، دینہ مخالف افعال قبیحہ بی
 تسہیل ایتدیلر ، وظائف دینیہ نك اضافی فعلاً اولہ مادینی سورتدہ
 مہماً ا کمال ایتدیلر . بر قبیل معلملر ومدیرلر معارف نظارتجه اک
 چوق چاہیہ ، صحابہ لایق کورولدیلر . مکتبلر تیارو صحرالرینه
 جوریلدی . رما اولدی کہ - مثلاً قندیللی انان سمانیسنده - اون سکرہ
 یکرمی یاشندہ قیزلری سوسلہ دیلر ، صحابہ چاقا دیلر ، نظارت ارکاشہ
 سپر ایتدیلر . بولرہ قارشلی هیچ کسہ اغرنی آچوبدہ بر - وز
 سویلہ مہزی . سانسورلر درحال او اعتراضلری قیزلہ یارلردی .
 زمان ولدی کہ معارف ناظری اولہ حق ذات کوزل قیزلری سچمک
 ایچون مکتب مکتب طولاشدی . کوزینہ کسدیردکارینی نظارتہ
 چاغیرمقدن و تانمادی . سوکرہ اوکا (فضیلت مکفاتی) ویرمہ یہ قالدیشدی .
 بوتو بو رذلتلر رسماً معلومدر . شہہ ایدنلر اولورسہ اسماریلہ
 سویلہ ییلرز .

ایشته چوق مہزی تربیہ ایدہجک معارف مؤسسہ بی بولہ بر
 سقوطہ اوغر مشد . باطبع بوقاریقہ نك یقشدیرہ - کچی محصول ملنک
 روحنہ اوینون اولہ مازدی . معلمہ دیہ بنات مسلمینک باشنہ کچن
 بعض مہربیہ لک شکلی ، قیاتی خقی معارفندن اور کوتدی ، صوغوتدی .
 بعض ننج معلملرگدہ احوال و اطواری ، افکار و مشربنی ، خلقک
 عادات و شمارینہ قاشی استخفافلری حنندہ بر اہنیتلرک حبی تولید
 ایتدی . خلق - یعنی ملنک اصل کواکدہ بی - بواورنکلری بکنمندی .
 چوقلرینی بونلرک ید تربیتہ تودیع ایتکدہ ترددن ، شہہ دن
 قور تولامادی . باطبع جوجفنک او قومسنی ، تحصیل کورمسنی
 ایستہ یوردی . فقط نتیجہ بی نہ اولہ جقدی ؟ بو کوردیکی نمونہ کچی
 دکلی ؟ اساساً او اونی بکنمیوردی . بکنمک شویلہ دورسون ،
 جوجفنک و اورنک کچی اولدی بر فلاکت عد ایدیوردی .

سوکرہ مکتبلرہ سیاست صوقدیلر . معلملر درسی اونودہ رق
 سیاسی پروپاگاندا لرلہ اشتغالہ باشلادیلر . جنکیزک ، ہلاکونک فتوحاتی
 مفاخر ملیہ نانہ رسماً مکتب کتابلرینہ قونولدی .

«اوقاف مکتبلرندہ چوققلرہ دینی تربیہ ویریلدور ، برملنکدہ
 ایکی درلو تدریسات اولماز ، دیہ معارف نظارتی بوتون مکتب وقفہ بی
 صد ایتدی . کندیسیدہ برنی یایامادی . بوسورتہ ہر طرفدہ تحصیل
 ابتدائی بحرانی باشلادی . معارف نظارتنک ابتدائی مکتبی ، کوی
 مکتبی ، صنعت مکتبی کچی کوچک شیلرلہ اوغر اشمہ یہ وقتی ، قدی .
 انک پک مہم وظیفہ سی واردی : انقلاب اجتماعی اسیوردی . فرانسیسک
 یاندینی کچی مکتبلری لایق بر حالہ کتیریوردی . ملنک کہنہ اجتماعاتی
 دکیشدیر سیوردی . تام ضرب قفاسندہ کنجر یقشدیرمک ایچون
 چالیشیوردی .

ایشته مملکتدہ کچی جہل عمومی بی از الہ الہ مکتب اولہ معارف
 نظارتی تعلیم و تربیہ بولہ بر استقامت و برمشدی . معارف قارقلری
 متادیا مستہلک و خلقک و خنہ یاباجچی محصول یقشدیر یورد . میلر نازچہ
 مصرفلر بواوغورده ہبا الوب کیدیوردی . جہالت ایسہ کوندن
 کونہ زیادہ لشیوردی . مملکتک مہر طرفدہ صنایع و تجارت غر مسلملرک
 اللرینہ کچیو دی . چونکہ اونلرک مکتبلری نہ بواجماعی انقلاب دینہ
 دوشمشلردی ، نہہ مأمور یقشدیرمک ہوسنہ . او بر متادیا باب
 صنعت و تجارت یقشدیریہ لردی . اونلرک علم و مہزی ریدجی نرم
 جہالمز قورولاشیوردی . حریرلر بزی کندی یوردیمزدہ اسارت آلتہ
 صوقشلر ، اقتصادی زنجیرلرلہ باغلامشلردی .

مشلہ جوق مہدر . برملنک حیات واستقلاللی علم و عرفان ساحسہ
 کوسترہ کچی قدرتلہ متاسبدر . بو مشلہ دولنک ریحیر . ہر شبدن
 اول خلقک جہالتی از الہ لازمدر . مارفہ قارشلی خلقک غبتی
 جاب ایچون اونک عناننہ ، حسابانہ اوینون بر طرزی اختیار ایتک
 ضروریدر . بونی تقدیر ایدہ مہین معلم و معلملر بونوقلری عیظہ
 هیچ بر ایش کورہ منزلر . اوندن سوکرہ آز مہر فلہ جوق ایش
 کورمہ یہ چالیشمق الزمدر . زرا ملتزم فقیردر . کویردہ مکتب
 قاسیسی ایچون ک قوالی و اک سادہ اصوللری ترجیح ایتک اقتضادر .
 بر قاج کوی آره سندہ لیلی ابتدائی مکتبلری ، شہر لردہ کوچولک صنعت
 مکتبلری تشکیل ایتہک یوانی بولمق ضروریدر . غیر مسلملرک بو
 خصوصدہ اختیار ایتدکارلی فداکارلرک ، کوستردکارلی و وفیقیت شایح ہیرندہ
 استانبول معارف نظارتی بو مملکتک علم و عرفاننہ نہ قدر ضرر
 یایمق مکنسہ بلغاً مبالغہ بیسنی اجرا یہ موفق اولدی . بو کون انا تولیدہ
 کوردیگمز عمومی جہالت بونی پک کوزل اثبات ایدر . بونک ایچن
 بزجہ نك مشکل و آغیر وظیفہ معارف و کالتنک اوموزلرندہ در . بوتون
 بودرلرہ اوچارہ بولہ جقدر : مکتبلرہ بوزولان معنویاتی قویہ
 ایدہجک ، ملنک روحنہ اوینون بر تربیہ ویرہجک ، تدریساتی اصلاح
 ایدہجک ، خاقدہ معارفہ قارشلی بویوک بررغبت او یاندیرہجق ،
 مکتبلردن سیاستی قالدیرہجق ، یکنسق اسلامی بر تربیہ ویرہجک ،
 کوی مکتبلری ، صنعت مکتبلری آچہجق ، قنی ایلرولہ تہجک ی

مضمونای روز کور مستحصلات تشدیرو چک ، حاصلی مکتبلرہ منادی ، معنوی
 محکمت ایچ . مفید اوله حق عناصر تشدیرو بر استقامت سالد ویره چک . . .
 بو قدر تخریبات قارشوسنده . کاموق اوله نك قولای اولادینی تسایم
 ایدرز فقط عنزم ایندکن ، هرایشی اهلنه بودیع ایندکن شو کره . موفقیت
 حاصل اوله خفته ده اعتماد مزواردر . معارف و کلی حداله صبحی بک افندی
 ایله کوا وشدیکمز زمان هب بودر لرلی موضوع بحث ایدینورز . کندیسی ده
 مکتبلرک بو که . نکی خالی اولدینی کبی کوریو لر و مای ، معنوی
 صورتده اصلاحی ایچون جالیشو لر . بو خصوصده کی همت و فالتلری
 حقیقه تقدیره شایاندر . زه کوزل کوزل بعضی تصه لرلندن ، تشبیرلندن
 بحث ایدیلر . بک نمون اولدق . و وروشد کارمنی بر ملاقات شکانده
 لشر ایچون مساعده لرینی رحا اسندک مغ انمنونیه قبول بووردیلر .
 بونلرک هر کسجه بیانمنسی مملکتی جهلدن قورنازاق ایچون ال بر لیکله
 چالیشیمسی ال متحتم بر وظیفه در .
 اشرف ادیب

حداله صبحی بک افندیله

معارفه متعلق مسائل مختلفه حقنده کی نقطه نظرلی

مکتبلرده تدریسات دینه :

تدریسات عمومی بر ضعف ایچنده در . یالکز دینی تدریسات دقل ،
 بوتون تدریسات هب بردن کوشک وضیفه در . آرده علم ووظیفه
 عشقی دویتمش بر قلم معلملرمن کنده لرینه سفالتدن باشق برشی
 تأمین اتمن بر مسلک داخنده قبلرندن ، وایا بلرندن آلدقاری
 قوت و جرات جوق فائده لی بر صورتده جالیشمقده دام ایچوورلر
 وکل . نکی برده انکی بر درسی آریجه عموم تی داخنده مطالعه ایدر مسک
 کورور که اون . تنویه ایدیله چک ، اتمام ایدیله چک بر جهت واردر .
 دوشه ندم که بوتون تدریساتده برنجی مسئله معلملرک رفاهی
 مسئله بر . هر کس دماغنده وقلبنده نهسی وارسه اون ویره بیلیر .
 دینی یالکز بر فکر مسئله سی تلقی اتمک خطا در . دین عین زمانده بر
 حساسیت مسئله سیدر . دینی یالکز دوشوندرمه ملی ؛ عین زمانده
 دویور ملی . دینی یالکز بر عبادت و اعتقاد مسئله سی صورتنده تلقین اتمه ملی ،
 ناونک برده مدنیت مسئله سی اولدینی آکلانه بیلیملی ، ده یوره بیلیملی در .
 دین خواجه لرلی درس لرینی قوصی قوجه بر کلدن یالکز بر
 جزئی تلقی صورتنده او کره تمکله اکتفا ایدیکجه استه دیکمز تأثیری
 آلامیه جفر . بر تاریخ اسلام ، بر مدنیت اسلامیه واردر . دین خواجه
 لرلی بونلری بیلیمکه مجبور درلر . مدنیت اسلامیه نك علم و صنعت سا
 حسنده حائر اولدینی . وقعی ، اسلام ملنلرک روحنی خبرلری اولمقسزین
 بو قدر یکدیگرینه تقریب ایده بیان تربیه مشترکه اساساتی بیلیمین
 خواجه لر چوجقلز منک کوزی اوکنده اسلامیتی حقیقی بو یوکلکی ایله
 فصل تشخیص ایدیلیرلر ؛ تدریسات دینه ایچق تاریخ اسلام و تاریخ
 مدنیت اسلامیه ایله اتمام ایدیله بیلیر ؛ چوجقلرمنه منسوب اولدقاری

دینی عشق و حرمتله تلقین ایدیله چک ال مؤر واسطه لر دن بری ده راجح
 مشاهیر اسلامدر ، خالیوکه بو کونی نظر دفته الیکز . کور . نکی کیز که
 مکتبلرمنده بو شامل فکر دن جوق آز بر اثر واردر . موسوی
 دینی بر مدنیت وجوده کتیرمه مشدر . موسوی مدنی دینه
 برشی بیلیمورز . نقطه اسلام مدنی دینه طائلش هر نكس اتماردن
 مؤسساندن ، آدامدن متشکل بر عالم مخصوص واردر . بز بو یوکلکی ایله ، دین
 تدریساتی ویره چک کیمسارک ال مکمل شرائطی حائر ذوات آراء
 سندن انتخاب ایدیله بیلیمسی ایچون ۳۳۷ سنه سنه طامد معارف بودجه
 سنده دین خواجه لرینک معاشرینی اوج درت منلی و استادم
 فکر دن دها سناری برشی واردر . عشق و عشق حاله کیمه مش
 بر فکر یاری یاری به اولور ، غیر مؤردر . معارف ایندر او جوق
 اندیشه سی قالدیر مالی ز ، علم مسئله سی ووزنده پنین بازارلی یدر کی
 چاکیشدکی آله جقمز نتیجه بودر ، اوجه زمعلم او جوق آدم یقشدر .
 چوجقلقندن بری بوزلرجه دغه خاطر لادیمم تاریخی حکامه
 مزده سوبلیه حکم . ماکده نیا قرلی فیدای اوغلی اسکندک برتیه
 و تحصیل ایچون بر خواجه یه لزوم نورر وسرا سندن برندی بو حواجینی
 بولمغه مأمور ایدر . ندیم آریسطوطه مراجعت ایدر و راک ارزانی
 آکلانده ن صکره قاچ یاه ایستدیکنی صورار ، اریسطوطه طاب
 ایتدیکی مقدار سرای ادمه او قدر فضله کورونور که در حال حدتله
 اعتراض ایدر :

— بز یاره ایله اسکندره بر کوله صاتون آیرز .

حکم جواب ویرر :

— خابرایکی کوله صاتون آبرسکر . چونکا اصل کوله چوجو غکزی ده

کوله اوله ق یقشدر ، بو . رنله ایکی کوله به ملک او اورسکر .

او کره نك ایچون بیلیملی ، دویورمق ایچون دونه لی . بجه ایلک

تداوی و اصلاح ایدیله چک جهت بوراسیدر . دین درسی دماغه کورتورن

الک یاقین یول قبلدن کچر . بوکا بوتون دنیا دیاپیلان تجربه کافی بر دیلدر .

مکتبلرده تربیه دینه :

— مکتبلرده و طائله لرده ، دها عمومی بر صورتده بوتون مملکتده

جماعت حائیه طویلانان بر طاقیم ال سائلرک عینی دوشونجه و عینی حسن

ایچنده بر لشمه لرندن متولد ذوق روحانی بی ، بو حظ سعادتق درجه

درجه اونوتمش اوله من بزم ایچون بر سبب ضعف اولمشدر . مکتبلرک

تربیه دینه اعتباریله کوستردیکی اهمال عائله لر دن وبلده لر مندن سرایت

ایدن عمومی اهمالک هر طرفدن صنوب کلن تأثیر یله بک زیاده علاقه داردر .

مبیلرمن بوشامشدر . چونکه اوراده قطب جاذب خدمتی کورن

بوتون واعظلرمن ، بو یوکلکی خطبای دین ا کسبیلیمش وقسماً اونلرک

بر لرینه دینی بر طاقیم خرافه لرله قاریشدر بران یاریم عالم قالم اولمشدر .

مکتبلرمنده تدریسات ایچون واقع اولدینی کبی تربیه دینه ایچون

حقیقی طالمه رینه محتاجز . چوجقلرمنک عبادتی تأمین اتملی بز . و عبادتک